

3 december 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats] ([land]),
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr. J.P.A. Thijssen, advocaat te Rotterdam,

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Abdij van Berne.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 20 maart 2013. Op 15 mei 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam] o. praem.

Op 19 november 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. J.P.A. Thijssen.

Namens de Orde is verschenen [naam], o. praem, Abt van Berne.

Klaagster is verschenen samen met mevrouw [naam]. Mevrouw [naam] is tijdens de behandeling van de klacht niet aanwezig geweest en is aan het eind van de zitting binnengevraagd en als getuige gehoord.

2. De klacht

2.1. In de jaren 1957 tot 1961 bezocht klaagster het internaat van de Kweekschool '[naam]' in [plaats], welke onder leiding stond van de Zusters van de Goddelijke Voorzienigheid. Af en toe werden er bezinningsdagen georganiseerd. Zo werd er een retraite georganiseerd in het klooster van de paters Norbertijnen in [plaats]. De exacte datum daarvan kan klaagster zich niet meer herinneren, maar het zal in de tweede helft van 1956 of het begin van 1957 zijn geweest. Aangeklaagde was een van de daar aanwezige Norbertijnen.

Onderdeel van de retraite was dat de leerlingen een voor een bij een pater in zijn spreekkamer moesten komen om hun problemen te bespreken. Klaagster kwam aldus bij aangeklaagde terecht.

Aangeklaagde noemde klaagster direct 'schatje' en 'liefje' en trok klaagster bij zich op schoot en pakte haar stevig vast. Klaagster voelde de stijve penis van aangeklaagde. Aangeklaagde zei tegen klaagster dat zij nooit zo bij een jongen op schoot mocht zitten en dat ze wel wist waarom. Vervolgens begon aangeklaagde langs de blote benen (klaagster droeg een rok) van klaagster te strijken en begon haar te zoenen. Hierbij stak hij ook zijn tong in de mond van klaagster. Klaagster probeerde zich uit de greep van aangeklaagde te bevrijden. Dit lukte, waarop klaagster de kamer van aangeklaagde uit vluchtte.

Op latere leeftijd realiseerde klaagster zich dat aangeklaagde een orgasme kreeg terwijl zij bij hem op schoot zat.

2.2. Als gevolg van het seksueel misbruik door aangeklaagde is klaagster haar vertrouwen in volwassenen volledig verloren. Het misbruik had op klaagster een extra grote impact, omdat zij op jongere leeftijd ook al eens seksueel was misbruikt door een marktkoopman en door een zwager. Ook voelde klaagster zich schuldig. Zij dacht dat ze wat met een priester had gehad, wat een doodzonde is die je nooit werd vergeven. Klaagster was bang dat zij moest branden in de hel.

Het seksueel misbruik door aangeklaagde heeft het gevoel van onveiligheid en onzekerheid dat klaagster reeds had, versterkt.

Klaagster heeft lange tijd geleden onder een schuldgevoel, depressie en moeite met het begrenzen van haar autonomie. Hiervoor is zij ook in therapie geweest.

Met haar echtgenoot heeft klaagster lange tijd niet over het seksueel misbruik kunnen praten. Pas zeer recent heeft zij aan haar echtgenoot verteld van het misbruik door aangeklaagde.

2.3. Klaagster wenst erkenning en excuses te ontvangen van de verantwoordelijken van de Norbertijnen voor hetgeen haar door aangeklaagde is aangedaan. Voorts wenst klaagster de door haar geleden schade vergoed te zien.

3. De reactie

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De heer [naam], destijds prelaat, heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat onderzoek is verricht naar aangeklaagde. Hieruit is niets naar voren gekomen dat erop wijst dat men ermee bekend was dat aangeklaagde seksueel grensoverschrijdend gedrag vertoonde. Hij concludeert dan ook dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik, maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klaagster onwaarheid spreekt.

In navolging van hetgeen de heer [naam] in zijn schriftelijke reactie naar voren heeft gebracht, heeft Abt [naam], uitgaande van de juistheid van klaagsters verklaring, ter zitting zijn spijt betuigd voor hetgeen aangeklaagde klaagster heeft aangedaan. Hij wil daar als het kerkelijk gezag op geen enkele wijze afstand van nemen.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte

toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer 56 jaar verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klaagster schetst hebben plaatsgevonden. Tijdens de bezinningsdagen heeft aangeklaagde klaagster onzedelijk betast door over haar blote benen te wrijven en haar te zoenen, waarbij hij zijn tong in de mond van klaagster duwde.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt haar verklaring ondersteund door de ter zitting afgelegde getuigenverklaring van [naam]. Ter zitting heeft [naam] verklaard dat zij klaagster sinds 1958 kent van de tijd dat zij samen op Kweekschool '[naam]' in [plaats] zaten. In de jaren '70 heeft klaagster aan [naam] verteld dat zij in een abdij werd binnengevraagd bij een pater. Deze pater noemde klaagster direct 'liefje' en 'schatje' en trok klaagster bij hem op schoot en zei tegen haar dat zij nooit zo bij een jongen op schoot mocht zitten. Klaagster voelde het stijve geslachtsdeel van deze pater.

Vorst bevindt zich in het dossier een verklaring van de psychotherapeut van klaagster, waarin staat dat klaagster van 25 juni 1999 tot 31 januari 2012 in therapie is geweest. Tijdens de sessies is aan de orde gekomen dat klaagster door een priester op schoot werd getrokken die haar vervolgens betastte. Ook bevindt zich in het dossier een verklaring van de dochter van klaagster. Hierin staat dat klaagster in 1998 in zijn algemeenheid aan haar dochter heeft verteld dat zij seksueel misbruikt is door een priester bij wie zij op schoot zat.

De Klachtencommissie is van oordeel dat voornoemde verklaringen, in onderlinge samenhang bezien, voldoende steun geven aan de klacht van klaagster.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik 16/17 jaar oud. Aangeklaagde was voor haar iemand waarin zij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegronde verklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klaagster is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over het verzoek van klaagster om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegronde verklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klaagster zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Abt van de Abdij van Berne de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 3 december 2013 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mr. P.R.M. van der Ven pr en drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.